

Hodnocení diplomové práce

Název: Místo dialogu v pastorační mládeži

Autor: Jiří Heller

V předložené diplomové práci se autor pokouší reflektovat „dialogičnost“ současných pastoračních přístupů v práci s mládeží v rámci katolické církve v ČR, a to na pozadí teoretických znalostí o dialogu z hlediska humanitních a společenských věd. Z hlediska pastorační teologie považují téma za aktuální a přístup autora za osobně angažovaný.

Práce je pojata velmi komplexně; autor se snažil pojednat dialog z různých hledisek a v různých souvislostech, což by mohlo být pro práci přínosem. Ve skutečnosti bylo však velké spektrum pohledů spíše na závalu, protože autor nestačil tak složité téma pojednat dopodrobna ze všech hledisek, která nastínil, takže se musel většinou uchýlit k velmi stručné, někdy až zjednodušující reflexi na základě několika dostupných autorů.

Po stránce stylistické je diplomová práce Jiřího Hellera na velmi dobré úrovni, místy je ovšem jazykové vyjadřování trochu abundantní a v některých pasážích překračuje jeho vyjadřování očekávaný styl diplomové práce, jako např. na s. 17: „církev dnes musí opustit vyhráté farní úřady“ nebo na s. 21: „když kněz vyjde z kostela blíž dnešním lidem“ či na s. 25: „církev ... bude mít na mysli spásu všech lidí a ne pouze úzké skupiny podivínů“ anebo na s. 26: „jak příliš je toto jednání církve vzdálené od radikálního zvěstování evangelia Ježíšem“.

Celkový pozitivní dojem, který má čtenář z textu, kazí asi 20 překlepů (nejvíce na s. 33-40), dále chyby v interpunkci (např. na s. 22 a 57), opakující se chyba ve jménu významného autora („Martínek“ místo správného „Martinek“) anebo v označení místa filozofických disputací Aténanů („Aeropag“ místo správného „Areopág“). V práci najdeme i řadu dalších drobných chyb, které svědčí o jisté uspěchanosti při dokončování práce a nedostatečné následné kontrole (např. chyba v citaci textu ze Skutků apoštolů, zbytečné používání velkých písmen v latinských názvech církevních dokumentů, použití neadekvátního pojmu „výběrový předmět“ ad.). Diskutabilní je také užívání adjektiva „mladý“ ve smyslu substantiva, jak se s tím běžně setkáváme v angličtině, němčině a v dalších jazycích. Toto použití není v češtině obvyklé.

Také po stránce formální má předložená diplomová práce několik nedostatků. Především se zdá, že autor nezohlednil metodické pokyny zveřejněné na webu TF JU (nestandardní a v detailech i chybné údaje na s. 2-4, opačné řazení místa vydání a vydavatelství u většiny bibliografických odkazů). Další chybou je nedůslednost odkazů (jeden odkaz až na konci kapitoly, takže není jasné, zda se na něj autor odvolává v celé kapitole nebo jen v posledním odstavci, jako např. na s. 11) nebo neuvedení důležitého zdroje v seznamu literatury (Balík, Na cestě s mladými)..

Po stránce obsahové se jedná bezesporu o zajímavý pokus definovat pojem „dialog“, najít jeho odraz v teologii a nakonec jej srovnat s obrazem, který nám poskytuje sledování pastorační mládeže v katolické církvi v ČR. Autor přitom odkazuje na pojetí pastorační, o kterém jsem pojednal ve svém skriptu (Kaplánek, Pastorační mládeže, 1999); opomíjí však okolnost, že nejde o moje originální pojetí, ale o definici pastorační převzatou od Tonelliho, kterou používá ve svém skriptu také Ambros. Je škoda, že autor dostatečně nezdůvodňuje volbu literatury, což je patrné např. u pojednání o dialogu z hlediska filozofie.

Některé pasáže, které autor zařadil do své práce souvisí s tématem jenom okrajově (např. pedagogická komunikace, s. 38-42), takže je otázkou, zda neměl autor tento prostor věnovat raději hlubší psychologické nebo teologické reflexi.

Naproti tomu analýza Balíkova pojetí dialogu (s. 62n) považují za velmi výstižnou. Vzhledem k tomu, že v době vzniku Pastoračního plánu Sekce pro mládež ČBK byl právě Jan

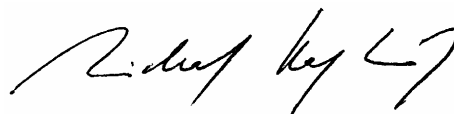
Balík jejím ředitelem a spoluautorem dokumentu (což ovšem není nikde uvedeno), je nasnadě, že dokument obsahuje v zásadě stejné pojetí, jaké Balík o dva roky později rozpracovává ve své knize Na cestě s mladými.

Praktické příklady využití didaktických metod založených na dialogu v 6. kapitole považuji za zajímavé a přínosné, chybí k nim však úvod, který by byl přechodem od teoretických úvah k těmto konkrétním návodům. V podkapitole 6.3. jsou přitom trochu nesourodě spojeny příklady konkrétních programů (6.3.1-6.3.3) s doporučenými tématy dialogu pastoračních pracovníků s mladými lidmi (6.3.4-6.3.9).

Celkově je práce po stránce obsahové zajímavá a vychází z dobře podložených úvah. Přesto se mi některé autorovy závěry jeví zjednodušující. Zajímalo by mě například, jak autor chápe „ideologie multikulturalismu“ (s. 52), tzn. v čem vidí podstatu této ideologie, její výhody a úskalí. Podobně by bylo vhodné, kdyby se autor při obhajobě blíže vyjádřil k waldorfské pedagogice, kterou zřejmě považuje za užitečný model (s. 57). Rovněž úvaha o „všemohoucnosti a všudypřítomnosti“ peněz na s. 73 se mi zdá trochu zjednodušená a vzhledem k tématu i nadbytečná. Také si nejsem jistý, zda dnešní vztah mladých lidí k sexualitě se dá označit pojmem, který se obyčejně užívá pro postoj mládeže západní společnosti k sexualitě v 60. letech (sexuální revoluce). Podobně nepovažuji za zcela adekvátní tvrdit, že se dříve „zdůrazňovala láska bez sexuality“ a dnes naopak „sexualita bez lásky“ (srov. s. 75).

Ačkoli podobných nedůsledností a zjednodušení najdeme v textu celou řadu, domnívám se, že se autorovi podařilo splnit cíl své diplomové práce, totiž objasnit, jak by mohl být uplatňován dialog v pastoraaci mládeže v našich českých podmínkách. Proto doporučuji diplomovou práci Jiřího Hellera k obhajobě.

České Budějovice, 4. srpna 2009

doc. Michal Kaplánek, Th.D.
vedoucí práce